

ség lényegével és Jézus Krisztus személyével foglalkozik. A negyedik végül a református keresztyénséget tárgyalja és a világnézeti lezártággal szemben a nyílt és dialektikus világnézet mellett tör lándzsát, erősen a német »dialektikus teológia« hatása alatt.

Noszlopi László.

Buzás László: A nevelő személyiségének lélektani vizsgálata. (Közlemények a szegedi Ferenc József-Tudományegyetem Pedagógia-Lélektani Intézetéből. 35.) Szeged, é. n. (1940.) 116 l.

Szerző az ideális nevelő lélektani alapvonásait vázolja tanulmányában. Tehát nem nevelőkön végez lélektani vizsgálatot, hanem a nevelői hivatástól megkövetelt személyiségeket állítja össze. Nyilvánvaló, hogy az így értelmezett hivatáslélektan csakis struktúrpszichológiai alapon, tehát deduktív módszerrel építhető fel. Lényegében szerzőnk is ezt teszi, ha nem is mindig tudatosan és következetesen. Ugyanis a személyiség jegyeinek deduktív megállapítása után a nevelő személyiség »alaplelkületi sajátosságát« — amely az eszmékre, valamint a személyekre irányul és altruista céliránnyal kapcsolatos — 400 közép- és polgári iskolai tanárjelölt pályaválasztási motívumainak kérdőíves feldolgozása alapján véli megállapíthatni. Kétségtelen, hogy e vizsgálat eredménye nem lehet döntő és jellegzetes: *legfeljebb csak ugyanarra az eredményre vezet* — mint itt is a válaszok 64%-ában — amelyre a nevelői hivatás fogalmából kiinduló deduktív vizsgálódásnak úgyis szükségképen el kell jutnia. A nevelői pálya »hivatásjellegzetességeinek« megállapításánál már elejti a szerző a statisztikai módszert s a nevelő étoszának jegyeit, a nevelő és növendék közötti ideális kapcsolat feltételeit, a vezető-képesség előfeltételeit s i. t. a nevelés fogalmából kiindulva állapítja meg.

Ezután a női és férfi nevelői-munka sajátosságait állítja egymással szembe, majd a nevelői életkorok speciális kérdéseit veszi szemügyre. Itt természetesen igen nagy szociológiai és generációs problémák vannak elrejtve. Ezekről szerzőnk nem beszél, de tanulmányába bele se fértek volna. A nevelő-oktató típusok tárgyalásánál is csak néhány lehetséges tipizálási alapot vesz szemügyre. Utolsó fejezetében az ideális nevelőnek a növendék lelkében élő képét rajzolja, igen helyesen arra vetve a fősúlyt, hogy milyenek nem szabad lennie a hivatásos nevelőnek. Ezek a vizsgálatok — most már természetesen jogosan — ismét a kérdőíves módszeren alapulnak. Nem ártott volna azonban az eredményeknek M. Keilhacker hasonló irányú vizsgálataival (I. Der ideale Lehrer nach der Auffassung der Schüler, 1932. c. könyvét) való összevetése.

Dicséret illeti szerzőnket, hogy az ideális követelmények ábrázolása mellett nem veszíti el a realitás iránti érzékét sem s a valóság gyarlóságai-val leszámolva hangoztatja, hogy a megállapított eszmenyi vonásokat még az ú. n. jó nevelőkben is csak többé-kevésbé lefokozott minőségben találhatjuk meg. Mindenesetre azonban szerzőnk valószínűleg jó nevelő lehet: a munkájából mindenütt kiérezhető hivatásszeretete erre enged következtetni.

Faragó László.